

ИЗВОРИ

Иван ЛАКОВИЋ*

Генерал-мајор Бранислав Барјактаревић,
ВОЈНА ПОМОЋ САД ЈУГОСЛАВИЈИ

Архив оружаних снага Србије,
Фонд II Управе Генералштаба ЈНА,
несређена грађа, кутија бр. 21, фасцикла III, Р-3.

ABSTRACT: This document from the Archive of Armed Forces of Serbia, brings an overview of material contents of US' military assistance to Yugoslavia, delivered through the program of military aid from 1951 to 1958. It contains the description of sums allocated to the main branches of Yugoslav armed forces and contents of programs planned for their modernization along with spare parts, training and education of military personnel, visits by members of American Military Assistance Staff to Yugoslav military institutions, headquarters and units, remarks on composition, role and intentions of its members, thorough list of programmed, delivered and undelivered items, as well as graphs of value of program. The document is authored by major general Branislav Barjaktarević, chief of Yugoslav section for receipt of military aid.

KEY WORDS: Major general Branislav Barjaktarević, Yugoslavia, US' military assistance program, Yugoslav armed forces, list of military aid.

Након конфронтације са совјетским руководством и екскомуникације из блока социјалистичких земаља Европе средином 1948. године, југословенске власти су покушале да одрже и консолидују свој положај контролисаним отварањем према Западу. Та политика се, испрва, односила на добијање финансијске и материјалне помоћи како би се спријечила прехранбена криза у земљи, а убрзо је прерасла у процес успостављања свестраније сарадње на политичком, економском и културном плану. На крају засвођен и програмом војне помоћи западних

* Аутор је доктор историје и виши научни сарадник у Историјском институту УЦГ.

земаља Југославији, који је постао основа модернизације њених оружаних снага, овај пројекат је омогућио одржање, не само унутрашњег поретка, већ и завидног нивоа независности и самосталности земље у блоковски већ јасно подијељеној Европи¹.

Са своје стране, САД су у оваквом развоју догађаја видјеле низ стратешких и суштинских повољности за своје политичке и војне концепције у Европи и на Медитерану. Губљење Југославије као директног савезника је источни блок остављало без директног приступа излазу на Јадранско море, а њен војни детант са Западом је омогућавао ако не формалну, оно фактичку консолидацију јужног крила НАТО, од Италије до Грчке и Турске. Подршка једној социјалистичкој земљи без директног условљавања промјеном њеног унутрашњег друштвеног уређења, додатно је субверзивно дјеловала на идеолошку и политичку дисциплину унутар „лагера“, а тај утисак је постајао све јачи са јасном видљивошћу југословенског развоја у наредним годинама.

Сама војна сарадња није била у основи овог политичког концепта, већ је више представљала његов највиши и најконтроверзнији домет. Директна помоћ у житу је суштински помогла у спречавању глади након сушних година почетком педесетих, финансијске инјекције су одржавале систем у функционисању, а привредна и културна сарадња су омогућиле стварање комуникационих матрица унутар којих се одвија већински дио друштвених кретања у овом региону све до данашњих дана. Међутим, највидљивији и најпрепознатљивији међу овим политичким процесима је био њихов војни сегмент, артикулисан кроз програм западне војне помоћи југословенским оружаним снагама и стварање Балканског пакта, војног савеза Југославије, Грчке и Турске, усмјереног на међусобну помоћ и садејство у случају напада са истока.

Да би умањила ниво негативних реакција, како совјетске тако и домаће јавности, Југославија је у почетку своје тражење војне подршке од Запада покушала да диверзификује између најважнијих западних земаља – САД, Велике Британије и Француске, избјегавајући формални институционални контакт са НАТО. Овај приступ је био прихватљив и западним савезницима, будући да је започета активност од самог почетка наилазила на отворено или тек прикривено неслагање на свим

¹ О политици југословенског политичког, економског, културног и војног отварања према Западу током педесетих година 20. вијека, види више у: Bekić, D. (1988) *Jugoslavija u hladnom ratu. Odnosi sa velikim silama 1949–1955*, Zagreb: Globus; Bogetić, D. (2000) *Jugoslavija i Zapad. Jugoslovensko približavanje NATO-u 1952–1955*, Beograd: Institut za savremenu istoriju; Lis, L. (2003) *Održavanje Tita, Sjedinjene države, Jugoslavija i hladni rat*, Beograd; Dimitrijević, B (2003) *Jugoslavija i NATO (1951-1957)* Beograd: NIC Vojska; Laković, I (2006) *Zapadna vojna pomoć Jugoslaviji 1951-1958*, Podgorica: Istorijski institut Crne Gore.

административним нивоима одлучивања. Такође је компликовала и комуникацију с неким другим западним земљама, попут Шпаније, које су тражиле преседан за укључење у НАТО упркос друштвеним и идеолошким инкомпатибилностима. С временом је та концепција сужена на канал билатералне сарадње између Југославије и САД, гдје су, након првих испорука, британска и француска страна остале само као декор².

Жива дипломатска активност, која је од 1949. до 1951. године резултирала потписивањем Споразума о америчкој војној помоћи, настављена је у наредним годинама његовом операционализацијом која је послужила не само као основа материјалне модернизације југословенског војног система, већ и као основа за стратешко усклађивање војних концепција Југославије и САД. Тај процес је, постепено али неумитно, требало да резултира суштинским југословенским укључењем у западну војну структуру, што је повлачило и све подразумевајуће реперкусије на њено унутрашње уређење. Међутим, Стаљинова смрт у марту 1953. и промјена совјетског наступа према Југославији у наредним годинама, перспектива економске и политичке сарадње са земљама Азије, Африке и Латинске Америке, као и бурна конфронтација са Западом око Тршћанског питања, отворили су простор југословенском државном врху да избјегне тај исход. Управо је југословенско самоиницијативно одрицање од програма војне помоћи била тачка формалног неприхватања овакве перспективе државног пута, а што је дугорочно трасирало њен даљи развој и судбину.

Сам програм војне помоћи је реализован на основу споразума који је потписан у Београду 14. 11. 1951. године. Његов садржај је дефинисан кроз годишње контингенте, чији је садржај за 1951. и 1952. годину већински био одређен на састанцима током двогодишњих активности које су претходиле потписивању споразума. Тек је од програма за 1953. успостављен редовни процес планирања садржаја и реализације испорука договореног материјала између одговарајућег америчког тијела, које је у ту сврху инсталирано при Амбасади САД у Београду (American Military Assistance Staff - AMAS) и њихових југословенских еквивалената у Одјељењу за пријем војне помоћи. Будући да се радило о изузетно важном, скупом и политички многозначном послу, ова активност ни изблиза није остајала у домену ингеренција чиновника оба наведена тијела. Уношење, брисање и реализација кључних ставки програма увијек је била предмет расправа на највишем нивоу, са учешћем највиших југословенских државних и војних званичника, док је америчка страна за решавање одређених питања из овог домена

² Лаковић (2006), стр 211–217.

такође ангажовала високе званичнике Стејт департмента и Здруженог генералштаба (Joint Chiefs of Staff) оружаних снага САД³.

Када је, Коминикеом о престанку војне помоћи САД Југославији, 12. 8. 1957, овај програм формално заустављен и сведен на реализацију претходно договорених испорука, за Југославију је кроз њега била предвиђена испорука наоружања и опреме укупне вриједности 890 693 957 долара⁴. Ради оријентације, у дашњој противвриједности, узевши у обзир пад вриједности америчке валуте од 1958. године, та сума би износила оквирно 9 485 890 642 долара. Тај материјал је омогућио не само попуњавање јединица недостајућим артиклима, што је био нарочито акутан проблем у годинама кад се морала напустити концепција ослоњања на совјетску војну технику, већ и квалитативне модернизације увођењем у употребу средстава без којих је било немогуће вођење савремених ратних операција. То је укључивало млазну ловачку авијацију, припадајуће ракетно наоружање, радаре, хеликоптере, тенкове, механизацију, самоходну и вучну артиљерију, као и низ других категорија које до тада нису постојале у југословенском арсеналу.

Документ који представљамо је извјештај генерал-мајора Бранислава Барјактаревића, начелника југословенског одјељења за пријем војне помоћи. Он садржи опис радних програма са садржајем, финансијским вриједностима и степеном реализације предвиђеног, те пратећих активности и комуникације са америчким одјељењем. Осим описаног, ту је и табеларни приказ свих ставки које су биле планиране, испоручене или неиспоручене, као и графикони вриједности програма за 1951–1957. и 1957–1958. годину. Нађен је током истраживања 2001. године у тадашњем Архиву Војноисторијског института у Београду (данас Архив оружаних снага Србије), чији је дио због ратних дејстава и претрпљених оштећења матичне зграде био пребачен у просторије Војне гимназије на Топчидеру. Добијена фотокопија документа не садржи насловну страну са заводним бројем и архивском сигнатуром, али је на последњој страни наративног дијела потпис генерала Барјактаревића као аутора. Обима је 43 стране куцане писаћом машином, од чега 17 наративног дијела, 2 графикона вриједности испорученог материјала и 24 стране списка по видовима ЈНА програмираног, испорученог и неиспорученог војног материјала. Такође на њему није видљив тачан датум настанка, али се из текста може закључити да је написан између 20. марта, када је у дијелу о материјалном и финансијском пословању наведено да је „... последња ревизија извршена 20. марта 1958. године...“, и септембра 1958, јер се у дијелу о школовању кадрова Ратног ваздухо-

³ Лаковић (2006), стр 187-210.

⁴ види документ, стр 1.

пловства каже: „Сада се моментално налази у Америци 9 наших слуша- лаца од којих задњи завршава школовање у септембру 1958. године...“, што значи да је извјештај написан прије тог термина⁵. У том смислу је сигнатура наведена према ономе како је документ нађен у Дјеловод- ном протоколу, односно: Фонд II Управе Генералштаба ЈНА, несређена грађа, кутија бр. 21, фасцикла III, Р-3, Војна помоћ САД Југославији. Документ се објављује на изворном писму (латиница) и уз преношење идентичних графичких решења приликом приказа табела, графикана и шема које се у њему налазе.

Војна помоћ САД Југославији

PROGRAMOVANJE OPREME I IZVRŠENJE ISPORUKA

Војна помоћ коју су САД пружиле Југославији од 1951 године пружана је на основу споразума од 14 новембра 1951 године а завршена је на основу комуника о престанку војне помоћи од 12 децембра 1957 године. У току периода трајања војне помоћи заједничким планирањем предвиђено је да ће се нашој земљи испоручити опрема и ратни материјал по годинама у следећој приближној вредности:

- 1951 година	122,545.058 \$
- 1952 година	188,198.509 \$
- 1953 година	257,688.220 \$
- 1954 година	257,875.082 \$
- 1955 година	64,387.088 \$

UKUPNO: 890,693.957 \$

За 1955 годину за ратно ваздухопловство није одобрен никакав програм.

Од горње суме планирано је за:

- Копнену армију	518,242.523 \$	или	58,5%
- Ратно ваздухоплов.	333,421.434 \$	или	37,0%
- Ратну морнарицу	39,030.000 \$	или	4,5%

UKUPNO: 890,693.957 \$

⁵ исто, стр 9, 17.

KOPNENA ARMIJA:

Planiranim programima bilo je predviđeno da se delimično dopuni naoružanje jedinica JNA /program 1951/52 ili lista "A" i "B"/ a daljnim programima /1953 – 1955/ da se kompletno preoruža Zagrebačka armija sastava tri korpusa po tri divizije. Planom preoružanja predviđeno je da se 1953 ekonomske godine preoruža jedan korpus i jedna divizija. 1954 ekonomske godine drugi korpus i jedna divizija. 1955 ekonomske godine armijski delovi i jedna divizija. Kao što se vidi u toku isporuka isključeni su iz programa korpusni delovi za treći korpus. Konačno je preoružano: Armijski delovi za dva korpusa, 8 kompletnih divizija i municija za oko 65 dana rata. /Američka norma za 1 dan rata je napr. 76 mm – 4 zrna, PA 90 mm – 20 zrna, PT 90 mm – 6 zrna, 155 mm haubica – 20 zrna/.

RATNO VAZDUHOPLOVSTVO

Programima za vazduhoplovstvo 1951 -1954 godine bilo je predviđeno da se preoružaju sledeće jedinice:

- Tri divizije mlaznih aviona po tri puka /ukupno devet pukova – 225 aviona/naoružanih sa lovačko-bombarderskim avionima tipa F-84G sa odgovarajućom opremom za održavanje – eskadrilskom, diviziskom i radioničkom.

- dve divizije mlaznih aviona po tri puka /ukupno šest pukova – 150 aviona/ naoružanih sa lovačko-presretačkim avionima tipa F-86E sa odgovarajućom opremom za održavanje – eskadrilskom, diviziskom i radioničkom.

- jedan mlazni izvidjački puk /ukupno 20 aviona/ naoružan izvidjačkim avionima tipa RT-33 sa odgovarajućom opremom za održavanje.

- jedan školski puk mlaznih aviona /ukupno 25 aviona/ naoružan školskim avionima tipa T-33 sa odgovarajućom opremom za održavanje.

- jedan transportni puk /ukupno 20 aviona/ naoružan sa transportnim klipnim avionima tipa C-47 sa odgovarajućom opremom za održavanje.

- jedna lovačko-bombarderska divizija klipnih aviona /četiri puka – 125 aviona/ naoružana sa klipnim avionima tipa F-47D sa odgovarajućom opremom za održavanje, eskadrilskom, diviziskom i radioničkom.

- jedna eskadrila helikoptera /10 komada/ tipa S-51 sa odgovarajućom opremom za održavanje.

- radarska mreža FNRJ sa odgovarajućom opremom sredstava veze i elektronike i navigacionim zemaljskim sredstvima / goniometri, radio-farovi i radari za slepo sletanje aviona/.

- 790 komada motora tipa 0-435-1, Hispano-Suiza 122, R-1340-AN-1 za naoružanje aviona domaće izrade tipa Aero-3, "213", "214" i "522".

- municija, rakete i bombe za tromesečnu ratnu rezervu i potrebne količine školske municije i raketa.

Od planirane opreme nije isporučeno:

- Jedna divizija lovačko-bombarderskih mlaznih aviona tipa F-84G,
- Četiri puka mlaznih lovaca pesretača tipa F-86E.
- Od radarske mreže FNRJ dva teška pokretna radara i jedan radar za slepo letenje.

RATNA MORNARICA

Planiranim programom konačno je bilo predviđeno da se isporuči:

- jedan patrolni brod /280 tona/.
- tri minolovca /400 tona/.
- četiri minolovca /137 tona/.
- Razna oprema za modernizaciju brodova koja obuhvata: navigacisku opremu i uređaje, artilerisko naoružanje, municiju i uređuje za upravljanje, artileriskim gađanjem, torpedne uređaje i uređaje za upravljanje torpednim gađanjem, sredstava i naoružanje za protiv-podmorničku borbu, sredstva za osmatranje i vezu, pogonske i pomoćne uređaje, elektro uređaje i instalacije za plovne objekte, neke uređaje za odbranu luka /obalske radare/, stanicu za demagnetizaciju, poligon za vežbanje protiv-podmorničkog napada kao i rezervne delove za navedene uređaje, opremu i naoružanje.

Od predviđenog plana gotovih brodova isporučeno je sve sem četiri minolovca koji nisu još dovršeni u našim brodogradilištima.

Od primljenog materijala obezbeđeno je potpuno ili delimično opremanje sledećih brodova: razarača „Split“, četiri eskortna razarača, školskog broda „Galeb“, 24 patrolna broda manja, 6 patrolnih brodova većih, 72 torpedna čamca, 28 minolovaca srednjih i manjih, 6 minolovaca većih, 15 artileriskih splavi, 12 minerskih splavi, 24 rečna minolovca, 3 rečna patrolna čamca, 18 komada obalskih patrolnih čamaca, 31 pomoćni brod, 1 rečni oklopni čamac, 61 desantna jedinica, 9 obalskih radara za osmatranje, stanica za demagnetizaciju i poligon za vežbanje protiv-podmorničkog napada, kao i izvesne količine školskih nastavnih pomagala /kino-projektora, filmova i maketa/ i rezervnih delova.

REALIZACIJA PROGRAMA IZRAŽENA U DOLARIMA

Od ukupno planiranih programa u iznosu od 890,693.957 dolara realizovano je kako sledi:

V i d	Planirano dolara	Realizovano dolara
Kopnena vojska	518,242.523	487,648.859
Ratno vazduhopl.	333.421,434	221.901.627

Ratna mornarica	39,030.00	36,927.336
-----------------	-----------	------------

UKUPNO: 890.693.957	746.477.822
---------------------	-------------

NAPOMENA: Novčana vrednost je približna. Računata je prema katalogima izdatim od USArmije, delimično prema tržišnim cenama i smanjeno za 30% za opremu koja je isporučena nakon generalne opravke.

KVALITET ISPORUČENE OPREME

Uglavnom sva je isporučena oprema po tipovima i modelima slična opremi upotrebljavana u II Svjetskom ratu. Izvestan deo ove opreme je i upotrebljavan u II Svjetskom ratu, pa je nakon generalnog remonta isporučivana. Mora se naglasiti da su remontirani vršeni veoma solidno, tako da se za upotrebu oprema može smatrati kao nova. Sve ovo većinom se odnosi na neborbena i borbena vozila. Pored izvesnih manjih nedostataka uočenih na pojedinoj vrsti opreme, kvalitet primljene opreme je u celini dobar – isključujući savremenost – što se pokazalo i pri upotrebi. Veći deo opreme primljen za Ratnu mornaricu je potpuno nov /svi brodovi i elektronska oprema/. Za vazduhoplovstvo od isporučene opreme svi isporučeni avioni su sa generalne opravke sem izviđačkih aviona RT-33 i helikoptera S-51 koji su novi. Radari za radarsku mrežu FNRJ, radio-relejni uređaji, radio-navigacijska oprema i radio-oprema je nova sem izvesnog dela radio-sredstava. Oprema za održavanje, instrumenti i radionički uređaji, alati i pribor većinom su novi.

ZEMLJE IZ KOJIH JE VRŠENA ISPORUKA MATERIJALA PO VOJNOJ POMOĆI

Materijal je u početku vojne pomoći priman isključivo iz Sjedinjenih američkih država. Kasnije /1953 godine i dalje/ priman je iz američkih skladišta i baza u Evropi naročito iz Nemačke/ Kaizerslautern, Pirmanzens, Fürstenfeldbruck/ i Francuska /Chateaux/.

Municija i izvesna oprema primana je iz ostalih Evropskih baza Armije SAD ili pak iz zemalja, koje su po Off shore programima proizvodile opremu za potrebe Armije SAD. U ove spadaju skoro sve Zapadno-evropske zemlje. Manji deo opreme primljen je iz Japana i Pakistana. Generalne opravke mlaznih avionskih motora vršene su u Kazablanci.

REZERVNI DELOVI

Od početka isporuke rezervnih delova uočila se tendencija da nam isporučuju što manju količinu i da nas na taj način drže u zavisnosti.

Snabdevanje rezervnim delovima po vidovima izgledalo je kako sledi:

Копнена војска

У свим преорушаним јединицама било је предвиђено да се формирају одговарајуће јединице и установе за одржавање и оправку, снабдевање резервних деловима и alatima. Ово је у највећем делу остварено. Благовремено нормално пословање јединица и установа за одржавање и снабдевање било је знатно отежано ради недостатка одговарајуће документације /католизи и норме попуње/. Ова се негативно одразило на благовремено достављање одговарајућих потреба за редовно одржавање опреме. Критеријум следећих количина се стално менјао у односу на ЈНА, што је још више отежало плански рад. За примљену опрему, /а који се типови још увек налазе на употреби Армије САД/ одобрavano је 20% следећих количина за јединице њихове армије. Ово је објашњавано њиховим закључком да ЈНА редовно употребљава само 20% примљене опреме, а да остало држи у складиштима. Снабдевање резервним деловима за опрему која није више у наоружању армије САД, вршено је по посебним листима у којима није било свих артикала по пуном асортиману. Често и артикли који су се налазили на тим листима нису испоручивани, са објашњењем да их врше нема у складишту. Ово је био узрок да нису примани неки од најважнијих резервних делова.

У вежи наведеног ни попуњеност резервних деловима по асортиману и количинама није могла бити задовољена. Тако на пр. у техничкој служби резервни делови "H" групе /завитни материјал, куглични лежачеви, гуме, акумулатори и сл./ су испоручивани у врло малим количинама. Осталих делова по асортиману је испоручено различито за разна основна средства, али у просеку око 85% пуног комплета. Тајну оцену о попуњености резервним деловима није могуће дати, обзиром на недостатак искуства укупних потреба, као и да то зависи од количине основних средстава на употреби, која су до сада само делимично коришћена.

Могло би се очекивати да постојеће количине резервних делова не би задовољиле потребе одржавања за дужи период, поготову ако би дошло до употребе већег броја основних средстава, јер би се одједном појавила потреба за навољања велике количине резервних делова за основна средства која су сада ван употребе.

Ратно ваздухопловство

У ваздухопловству се јаће испољила тенденција за органичење резервних делова за дужи период. У току 1951-1953 и до пред крај 1954 године било је одобрено резервних делова за период од 45 дана. Обзиром на поманјкање искуства и на теškoће које проистичу из система снабдевања путем потреба материјала, непопуњености по асортиману њихових складишта особито са критичним материјалом, овај проблем се у знатној мери поштравао тако да никад нисмо имали предвиђене норме за 45 дана. Ово је представљало ста-

lan problem u održavanju aviona i motora i ostale opreme. Uz stalno insistiranje pod kraj 1954 godine povišene su norme snabdijevanja na 90 dana. Problem rezervnih delova za opravku aviona i agregata takođe je pooštravao ovu situaciju.

Ovakva situacija snabdevenosti rezervnim delovima odnosila se na svu opremu i sve vrste aviona sem za avione F-86E za koje tipove su isporučeni rezervni delovi za 18 meseci resursa aviona prema njihovim normativima koji su više nego dvostruki od naših zbog malog resursa aviona kod nas. Međutim asortiman ovih rezervnih delova nije u celini isporučen te i to predstavlja problem.

Ratna mornarica

Za većinu primljenih uređaja, sem broskog strojarstva, isporučeno je po jedan a za neke i po dva kompleta rezervnih delova uz uređaje. Međutim za veći deo primljenih brodskih motora ovi kompleti nisu isporučeni uz iste te to predstavlja problem.

Od 1955 godine trebavani su rezervni delovi za sve primljene uređaje za potrebe jednogodišnje potrošnje, koja traženja su uglavnom bila odobravana i isporučivana. Ostao je stalno nerešen problem popune rezervnim delovima baziske reserve, za koju pretstavnici AMAS-a nisu nikad pokazali razumevanje da se ovo pitanje reši.

ŠKOLOVANJE KADRA

Po vojnoj pomoći od 1951 – 1958 godine školovano je oficira i podoficira JNA u školama i ustanovama armije SAD kako sledi:

KOPNENA VOJSKA

Rod – služba	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	SVEGA
Sanitetska	1	3	4	4	1	1	-	14
Intendantska	-	-	-	-	-	7	-	7
Artiljeriska	15	19	-	2	-	-	-	36
Pešadiski	-	2	3	3	4	2	2	16
Saobraćajna	-	-	-	2	2	1	2	7
Inženjeriska	10	21	12	8	2	4	-	57
Tehnička	6	10	13	23	4	7	-	63
Tenkovski	4	-	6	6	4	-	-	20
Veza	10	11	10	4	6	-	-	41
UKUPNO:	46	66	48	52	23	22	4	261

RATNO VAZDUHOPLOVSTVO

Svi rodovi i službe	111	101	60	73	17	32	15	409
---------------------	-----	-----	----	----	----	----	----	-----

RATNA MORNARICA

Svi rodovi i službe	5	13	5	2	1	6	-	32
---------------------	---	----	---	---	---	---	---	----

Ukupno školovano oficira i podoficira JNA 702

Školovanje kadra JNA po vojnoj pomoći odvijalo se po godišnjim planovima koji su sastavljeni na traženje JNA. Redovno su odobravani niži kursevi za rukovanje i održavanje opreme koju smo primili kroz vojnu pomoć, dok pojedini viši tehnički i taktički kursevi nisu odobravani sa obrazloženjem da nisu raspoloživi za JNA, iako su se održavali u njihovim školama. Posebno nisu odobravali kurseve za obuku stručnjaka ABH službe osim jednog nižeg kursa za zadimnjavanje. Ovu su pravdali time što je materija koja se proučava na kursovima strogo poverljiva.

Svi naši slušaoci u školama armije SAD tretirani su korektno i redovno primali novčane prinadležnosti i to oficiri su dobijali po 5, a podoficiri po 2 dolara dnevno. Dopunu dnevnice za oficire 3, a za podoficire 2 dolara obezbeđivala je JNA. Najveći broj slušalaca je po povratku izjavio da je školovanje koristio za usavršavanje njihove stručne spreme.

Od celokupnog ljudstva koje je upućeno na školovanje 4 podoficira iz vazduhoplovstva odbili su da se vrate u zemlju.

Može se primetiti da raspored školovanog kadra po vojnoj pomoći nije izvršen tako da bi se u pravoj meri iskoristilo znanje i iskustvo stečeno u toku navedenog školovanja. Radi se naime o tome da su izvesni pripadnici JNA koji su bili školovani za jednu određenu specijalnost po dolasku u zemlju bili raspoređeni na dužnost za koje im njihove kvalifikacije ne odgovaraju.

U momentu okončanja vojne pomoći /decembra 1957 godine/ u Americi se nalazilo na školovanju 19 slušalaca. Sporazumno je rečeno da ovi slušaoci nastave školovanje. Sada se momentalno nalazi u Americi 9 naših slušalaca od kojih zadnji završava školovanje u septembru 1958. godine.

Pored školovanja naših oficira i podoficira u školama armije SAD postojao je i drugi vid obuka u okviru vojne pomoći i to na način da su u Jugoslaviju dolazile pojedine tehničke i stručne ekipe ili pojedini stručnjaci armije SAD, koji su u našim vojnim ustanovama, jedinicama i školama održavali razne kurseve ili davali pomoć u održavanju primljene opreme kao i pružali tehničku pomoć pri montaži razne primljene opreme.

Kopnena vojska

Ukupno je bilo 18 ekipa sastava 48 ljudi – civilnih i vojnih stručnjaka, koji su održavali razne tehničke kurseve. Kroz ove kurseve je prošlo 395 oficira i podoficira.

Ovi kursevi su bili izričito tehničkog karaktera i odnosili su se na rukovanje, održavanje ili opravku pojedinih tipova orudja i opreme kao i na rad o korišćenju raznih tehničkih priručnika.

Ratno vazduhoplovstvo

U vazduhoplovstvu je bilo ukupno 15 raznih stručnih ekipa sadstava 36 ljudi koji su obučili 1.529 oficira i podoficira po raznim specijalnostima, većinom tehničke prirode. Jedna ekipa je jedino bila koja je održala instruktaz za instrumentalno letenje, bombardovanje i gađanje.

Sem ovih ekipa u vazduhoplovstvu je bilo 56 civilnih i vojnih stručnjaka koji su davali tehničku pomoć pri održavanju opreme kao na pr. zmaja aviona, motora, radara, radarskih nišana, elektronskih trenera, za modifikaciju krila mlaznog aviona, pilotsku palicu, za IRAN pregled aviona F-84G i za početno održavanje mlaznih aviona.

Ratna mornarica

U Ratnoj mornarici nisu održavani kursevi od strane ekipa SAD, sem što je pri Tehničkom institutu JRM u Splitu postojala tehnička grupa mornarice SAD u sadstavu od jenog oficira i dva podoficira, koji su davali stručne savete prilikom montaže novih uređaja na plovnim objektima.

P O S E T E

jedinicama i ustanovama JNA od strane oficira USA

Na osnovu obostrane saglasnosti pretstavnicima USArmije odobravane su poste jedinicama i ustanovama JNA koje su posedovale delimično američku opremu ili kompletno preoružane. Cilj posete je bio da vide održavanje i upotrebu primljene opreme. Izvestan broj poseta je bio da se vidi mogućnost i kapaciteti pojedinih naših ustanova /radionica/ u svrhu dobijanja izvesne odgovarajuće opreme.

U period od 1951 – 1957 godine ukupno je izvršeno poseta:

- 1952 godine.....	40
- 1953 godine.....	59
- 1954 godine.....	108
- 1955 godine.....	178
- 1956 godine.....	189
- 1957 godine.....	194

 Ukupno: 768

P O S E T E
jedinicama i ustanovama USArmije od strane naših oficira

U toku od 1951-1957 godine više grupa naših generala i oficira posetilo je američke škole, ustanove i jedinice. Cilj ovih poseta je bio da se predstavnici JNA upoznaju sa sistemom školovanja, obuke, održavanja, eksploatacije i opravke razne opreme.

Vreme posete	Broj poseta	Broj učesnika
1951 godine	2	17
1952 godine	4	27
1953 godine	3	20
1954 godine	6	22
1955 godine	6	31
1956 godine	4	21
1957 godine	5	30
Svega:	30	168

P O S E T E
delegacije SAD koje su posetile Jugoslaviju u vezi
sa vojnom pomoći

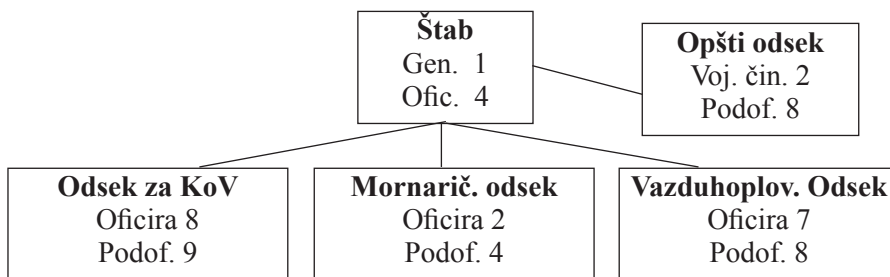
U periodu od 1951-1957 godine više delegacija SAD posetile su jedinice i ustanove JNA. U sastavu ovih delegacija bilo je generala, viših oficira predstavnika Ministarstva spoljnih poslova. Cilj poseta je bio u većini slučajeva radne prirode u vezi sa programom vojne pomoći. Po završenim razgovorima obično su delegacijama pokazane neke jedinice i ustanove JNA. U ove posete su takođe uključene i delegacije koje su dolazile isključivo po Off Shore nabavkama.

Vreme posete	Broj poseta	Broj učesnika
1952 godine	2	11
1953 godine	1	6
1954 godine	5	6
1955 godine	8	16
1956 godine	1	1
1957 godine	6	20
U k u p n o:	23	60

SASTAV AMERIČKOG ODELENJA ZA VOJNU POMOĆ

Za obavljanje poslova oko vojne pomoći pri Američkoj Ambasadi u Beogradu postojalo je Odeljenje za vojnu pomoć –American Military Assistance Staff /AMAS/.

Formacija šematski prikazana bila je sledeća /decembar 1957 godine/:

UKUPNO BROJNO STANJE 53.

U okviru oteka bili su oficiri odgovarajućih rodova i službi.

Prosečno svaki oficir ostajao je u Jugoslaviji 2 godine, a zatim mu je dolazila zamena. Do sada je ukupno u Jugoslaviji bilo na radu u američkom Odeljenju za vojnu pomoć 4 generala, 66 oficira, 8 vojnih činovnika i 84 podoficira – svega 162.

TENDENCIJE KOJE SU AMERIČKI OFICIRI ISPOLJAVALI U TOKU RADA NA VOJNOJ POMOĆI

Tendencije predstavnika SAD po vojnoj pomoći za svo vreme boravka u našoj zemlji ogledale su se u sledećem:

- stalna težnja da povećaju broj svojeg ljudstva u Odeljenju;
- da se vrši što više obilazaka i poseta jedinica;
- Tešniji kontakt i „prijateljstvo“ sa oficirima;
- da saobraćaju sa oficirima u komandama i upravama bez oficira ovog Odeljenja. Ovo se naročito ispoljavalo kod vazduhoplovstva kao i u održavanju tehničkih konferencija u komandi oblasti i korpusa i kontakt koji su imali u obilascima kod Komande ratne mornarice;
- da nam šalju što više oficira u zemlju. Svaki put kada bi uočili naše nedostatke koristili bi priliku da istaknu potrebu dolaska svojih stručnjaka;
- da šaljemo što više oficira i podoficira u škole u SAD i Zapadnu Nemačku;
- da upućujemo što veći broj naših delegacija u jedinice i ustanove USArmije;

- da dodju u kontakt sa što većim brojem naših viših oficira, a naročito naših viših vojnih rukovodilaca;
- da vrše obilaske jedinica decentralizovano /t.j. da svaki njihov oficir ide u odgovarajuću jedinicu/. Na taj način umesto da čitava grupa bude 2-3 sata u jednoj diviziji, a to znači u jednoj jedinici ranga bataljona svega nekoliko minuta – da svaki oficir odvojeno provede 2 – 3 sata u jedinici ranga bataljona. Ovo bi im omogućavalo da steknu bolji uvid i dobiju više traženih podataka;
- da prilikom svakog traženja opreme vežu za traženje podataka bilo nastavnog, operativnog ili drugog karaktera;
- da nabavke rezervnih delova koje smo vršili čisto na komercijalnoj bazi kanališu na rad preko američkog Odjeljenja za vojnu pomoć, a ne direktnom kupovinom naših pretstavnika u SAD;
- da nas drže u zavisnosti u pogledu popune rezervnih delova određujući minimalne norme i za što kraći period;
- da budno paze da li se oprema iz poreoruzanih jedinica upućuje u druge oblasti;
- da imaju redovnu evidenciju o lokaciji preoruzanih jedinica;
- da traženjem izvjesnih sasvim tehničkih podataka o primljenoj opremi provere našu evidenciju i službu tehničkog održavanja i snabdevanja. / Na pr. da li je primljeno kakvo vozilo sa tim i tim brojem, ili da li su sva postolja za mitraljeze 12,7 mm istog modela. Pošto Odelenje, odnosno uprave nisu imale sređenu evidenciju to je za davanje takvog odgovora trebalo praviti raspise svim jedinicama i čekati odgovor/;
- da dobiju tačan uvid u raspored oficira i podoficira koji su završili kurseve u SAD ističući potrebu da u svakoj jedinici treba da imamo po jednog oficira ili podoficira;
- da dobiju fomacije i šeme svih jedinica i ustanova koje su preoružane ili ako poseduju delimično američku opremu;
- da prilikom poseta i u razgovorima sa komandantima ili komandirima postave ista pitanja na koja su ranije dobili odgovor od pretstavnika ovog Odjeljenja ili višeg komandanta. Očigledno provera podataka;
- kroz rane forme pokušavali su da se stave u uloge savetnika i instruktora. U početku vojne pomoći ovo se odmah izrazilo nazivom američkog Odelenja koga su sebi hteli da daju, t.j. MAAG / Vojna grupa za pomoć i savet/; u svim zemljama nose ovakav naziv. Ovaj naziv nije prihvaćen, a kao što je poznato Odelenje je nosilo naziv AMAS /Američko Odelenje za vojnu pomoć/. Zatim, kroz upućivanje „neslužbenih“ pisama u formi izveštaja, primedaba i saveta, koja su pisali njihovi načelnici oteka i Načelnik Odele-nja. Treba naglasiti da su često ovakve primedbe bile umesne, jer su stvarni nedostaci uočeni i od strane oficira ovog Odjeljenja. Ovo se odnosilo na upotrebu pojedine vrste opreme /naročito za vreme vežbi/, kao i na način održa-

vanja opreme. Ovi nedostaci bili su u početku posledica još nedovoljno uhodanog sistema tehničkog održavanja, a kasnije to su bile slabosti ili greške pojedine jedinice, a ne Armije i sistema održavanja u celini kako su oni to hteli da prikažu i stvarno tako tumačili.

Naravno da su kroz ovakve primedbe naglašavali i ispoljavali potrebu dolaska njihovih vojnih i tehničkih stručnjaka.

Iz svih navedenih tendencija ispoljavanih u toku rada proizilazi njihova težnja za što širim i većim kompetencijama kao i što boljem uvidu u našu Armiju.

Treba napomenuti da je ovo Odeljenje prilikom uočavanja ovih tendencija odmah u okviru svojih kompetencija ili odluka pretpostavljenih poduzimalo odgovarajuće mere ili postupke.

MEĐUSOBNI ODNOSI

Uopšte uzevši naši odnosi /između dva odeljenja kao i pojedinih oficira/ bili su korektni.

U početku rada 1951 i 1952 godine ispoljavala se uzdržljivost sa obe strane. Kasnije, kako se posao razvijao tako su i odnosi bivali otvoreniji.

Rad između odeljenja odvijao se prepiskom i ličnim kontaktima, sastancima i konferencijama. Načelo, sastanci i konferencije su održavali u zgradi našeg Odeljenja.

Za svaki sastanak vođni su zapisnici i čuvaju se u arhivi Odeljenja.

Sva naša traženja na koja su trebali da odgovore ili postupe, a nisu bili voljni da ih ispune, prebacivali su na Washington i pretpostavljane i na taj način zatezali rešenje.

Treba naglasiti da je i sa naše strane oduživan rad, a naročito kad bi se tražilo davanje izvesnih podataka.

U toku čitavog perioda rada izbegavali su diskusiju o bilo kakvim političkim pitanjima. Ukoliko su se takvi razgovori vodili bili su isključivo privatni /ovo „privatni“ i „lično mišljenje“ naročito su isticali/.

Odnosi na privatnoj osnovi bili su „hladni“. Naime, njihovoj težnji za kućnim posetama i sl. nismo se odazivali.

Možda se po tom pitanju grešilo što se prepustilo /a naročito novo došli oficiri/ da tumačenja o našoj svarnosti, zemlji, politici itd. dobijaju od raznoranih lica, sumnjivih političkih kvaliteta, a ne od naših oficira.

U međusobnom radu nisu se toliko mnogo odražavali svetski i međunarodni /međudržavni/ politički odnosi, koliko su se odražavali na konkretnoj isporuci opreme i materijala.

Redovno su u svom Odeljenju imali po nekoliko oficira i podoficira, jugoslovenskog porekla i koji su znali naš jezik.

U okviru međusobnih odnosa mogu se pomenuti izleti ili lov, koje je ovo Odeljenje organizovalo za sve oficire američkog Odeljenja jednom godišnje. Ovakvi izleti su sa njihove strane oduševljeno prihvatani, a naročito put "Tragom V. neprijateljske ofanzive" gde su tumačenja historiskih događaja isprepletana prirodnim lepotama zemlje i mogućnostima lova i ribolova.

PERSONALNA PITANJA

U ovom Odeljenju radilo je sledeće ljudstvo: 1 general, 16 oficira, 3 vojna službenika, 2 podoficira i 2 građanska lica.

Svo pomenuto ljudstvo dobilo je novi raspored.

U ovom Odeljenju za čitav period vojne pomoći nije bilo nikakvih personalnih teškoća niti problema.

MORALNO POLITIČKO STANJE

Obzirom na dobar izbor sastava ovog Odeljenja kako u stručnom, tako u moralno-političkom pogledu, u ovom periodu nije bilo nikakvih moralno-političkih problema.

Može se istaknuti, obzirom na delikatan posao rada sa strancima da je sastav ovog Odeljenja korektno i sa uspehom obavljao svoje poslove i u odnosu na strance dostojno reprezentovao kvalitete oficira JNA.

MATERIJALNO FINANSISKO POSLOVANJE

Pored redovnih kredita za putovanja, dnevnica i sl. ovo je Odeljenje, obzirom na specifičnost rada sa stranim predstavnicima, raspolagalo sa fondovima za reprezentaciju, iz kojih fondova su isplaćivani troškovi za prijeme, koktele, darove i sl.

Povremeno su vršene revizije od strane organa Finansijske uprave, te u tom pogledu nije bilo nikakvih problema ni primedbi.

Poslednja revizija je izvršena 20 marta 1958 godine.

PRILOG:

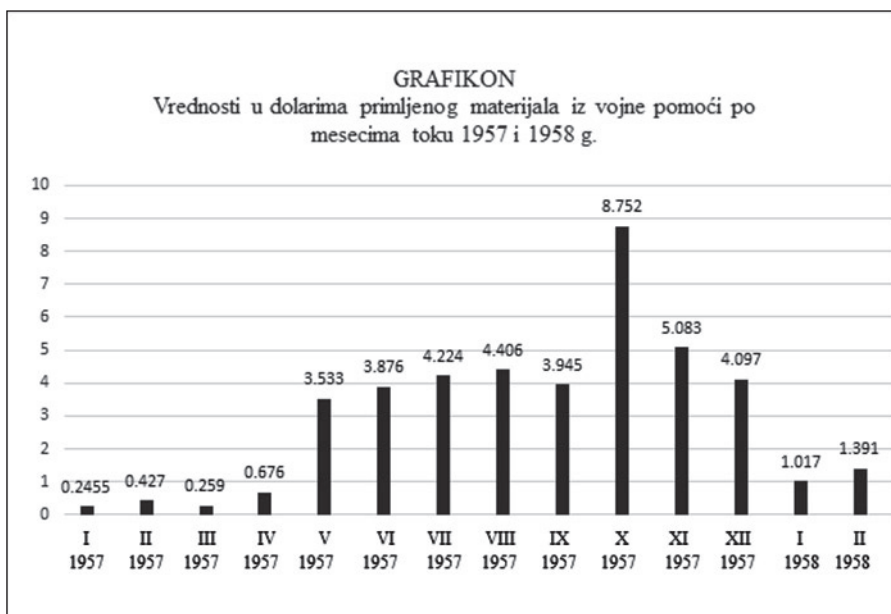
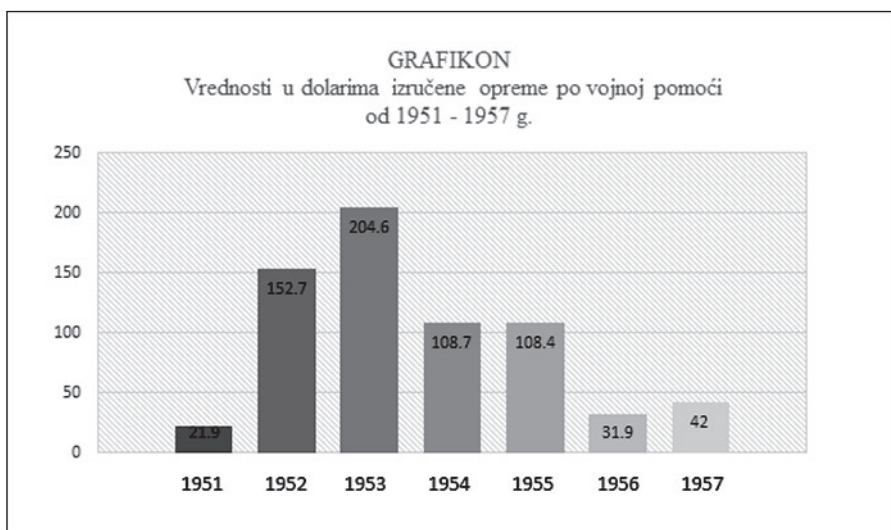
-Pregled programovanog i isporučenog materijala po Programu vojne pomoći 1951-1957 godine za Kopnenu vojsku
Ratno Vazduhoplovstvo
Ratnu Mornaricu

NAČELNIK ODJELJENJA

General-major

/Branislav Barjaktarević/

P R E G L E D
programovanog i isporučenog materijala
po programu vojne pomoći 1951-57 g.

KOPNENA VOJSKA

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
1.	Buldožer M1	16	16	-	
2.	Buldožer M3E1	20	11	9	
3.	Oklopni automobil M8	265	265	-	
4.	Izviđačka kola M3A1	300	300	-	
5.	37mm samohodni top M1 5A1	20	20		
6.	76mm samohodni top M18	240	240	-	
7.	90mm samohodni top M36	399	399	-	
8.	Srednji tenk M4A3	599	599	-	
9.	Srednji tenk M4A7	319	319	-	
10.	Samohodna haubica 105mm M7	56	56		
11.	Tenk za izvlačenje M32	29	29	-	
12.	Tenk za izvlačenje M74	25	25	-	
13.	Kamion od 12 t.M26A1 - traktor	6	6		
14.	kamion od 12 t. M20- traktor	18	18	-	
15.	Prikolica od 45 t. M15	6	6	-	
16.	Prikolica od 45 t, M9	12	12	-	
17.	Traktor M5 od 13 t.	825	827		višak 2

Red. br.	Naimenovanje	progr- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
18.	Traktor M4 od 18 t. /za municiju 90mm/	140	140	-	
19.	Traktor M4 od 18 t. /za municiju 155 mm/	92	92	-	
20.	Prikolica od 1/4 t.	579	459	120	
21.	Prikolica od 1 i 1,5 t.	3309	2585	724	
22.	Prikolica za vodu od 250 galona od 1 t.	124	82	42	
23.	Kamion od % t. „Jeep“	2285	2285	-	
24.	Kamion od 3/4 t. „Dodge“	1419	1059	360	
25.	Kamion od 3/4 t. „Dodge“-komandni	79	79	-	
26.	Kamion od 3/4 t. „Dodge“-sanitetski	340	259	81	
27.	Kamion od 1,5 t. „Dodge“	130	70	60	
28.	Kamion od 1,5 t. „Dodge“	76	76	-	
29.	Kamion od 1,5 t. „Sevrolet“-kipер	200	200		
30.	kamion od 2,5 t. GMC	8260	8260	-	
31.	Kamion od 2,5g GMC, kipер	693	497	196	
32.	Kamion od 2,5 t. Art. radionica M9	36	30	6	
33.	Kamion od 2,5 t. Autora- dionica „A” M8	45	32	13	
34.	Kamion od 2,5 t. Autora dionica „B” M8	40	32	8	
35.	Kamion od 2,5 t. električna radionica M18	31	23	8	
36.	Kamion od 2,5 t. Instru- mentalna radionica M10	21	21		

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
37.	Kamion od 2,5 t. Mašinska radionica „A” M16	26	23	3	
38.	Kamion od 2,5 t. Mašinska Radionica “C” M16	7	3	4	
39.	Kamion od 2,5 t. radionica za streljačko naoružanje M7	19	17	2	
40.	Kamion od 2,5 t. radi- onica Van	16	14	2	
41.	kamion - traktor 5-6 t.	40	19	21	
42.	Kamion za izvlačenje od 4 t.	93	55	38	
43.	Kamion za izvlačenje od 6 t.	112	87	25	
44.	Kamion-traktor od 4-5-6 t.	79	75	4	
45.	.Motocikl „Indian”	58	58		
46.	Prikolica za generator od 2 t.M7	27	-	27	
47.	Kamion od 2,5 t. radi- onica za zavarivanje M12A1	5	5		
48.	Kamion od 2,5 t. optička radionica	1	1		
49.	Prikolica od 4 t. za mu- niciju M21	24	24	-	
50.	Kamion od 2,5 t. mašinska Radionica “B”	4	1	3	
51.	Kamion od 2,5 t. Mašinska radionica “D”	4	1	3	
52.	Kamion od 2,5 t. za vodu od 700 galona	32	32		
53.	7,62mm mitraljez	200	200	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
54.	11,43 mm automat „Thomson“	34000	34000	-	
55.	12,7 mm mitraljez	2466	2466	-	
56.	Tronožno postolje za mitraljez 7,62 mm	764	960		višak 196
57.	Postolje M3 za mitraljez 12,7 mm	200	400	-	višak 200
58.	Postolje M63 za mi- traljez 12,7mm	2087	2086	1	
59.	60 mm reaktivni bacač	1000	1000	-	
60.	90 mm reaktivni bacač	4090	4090	-	
61.	Postolje za kamion M36	131	131	-	
62.	Artiljeriska busola M1	971	301	670	
63.	Sistem kablova M1 za 90 mm PA top	25	25		
64.	Korektor za vetar pri zvukovnom izviđanju M1	24	18	6	
65.	Komandni računar M7A1B1 za 90 mm top	10	10		
66.	Instrument za osmatran- je BGM1	183	183	-	
67.	Bateriski durbin M65	834	834	-	
68.	Visino-daljinomer za 90mm PA top M1A1	4	4		
69.	Komandni računar M5A1 za 40mm PA top	20	20		
70.	Sistem kablova M8 za 40mm PA top	20	20	-	
71.	Ručni dogled M12	3500	2550	950	
72.	Daljinomer M9	8	8	-	
73.	57mm beztrajni top M18	360	360	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
74.	75mm beztrzajni top M20	760	760	-	
75.	37 mm podkalibarni top M10	16	16	-	
76.	37mm podkalibarni top M13	24	24	-	
77.	37mm podkalibarni top M13A1	32	32	-	
78.	37mm podkalibarni top M15	28	28	-	
79.	37 mm podkalibarni top M14	62	62	-	
80.	40mm PA top M1	404	381	23	
81.	57 mm PT top M1	280	280	-	
82.	75 mm brdski top m1-4	25	25	-	
83.	90mm PA top M1A3	84	84	-	
84.	90 mm Pa top M1A1	16	16	-	
85.	105mm haubica M2	288	288	-	
86.	105 mm haubica M3	115	115	-	
87.	155 mm top M2	90	66	24	
88.	Teški prednjak M5	131	101	30	
89.	155mm haubica M1	267 2	67	-	
90.	Komandni računar „Contraves“	31	31	-	
91.	203mm haubicca M2	24	24	-	
92.	37mm top M1916 sa Postoljem	48	48	-	
93.	Planšeta M5	9	9	-	
94.	Planšeta M1 za zvukov- no izvidanje	8	5	3	
95.	Municija za mitraljez 7,62mm	5,916.000	14,941.200	975.300	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
96.	Municija za automat 11,43mm	45,762.000	45,762.000	-	
97.	Municija za mitraljez 12,7 mm	8,212.900	7,494.935	717.965	
98.	Kumulativna mina za 60mm RB	i 91.600	91.600	-	
99.	Dimna mina za 60 mm RB	8.400	8.400	-	
100.	Kumulativna mina za M28 za 90 mm RB	444.400	400.614	43.786	
101.	Dimna mina za 90 mm RB	18.500	18.500	-	
102.	Udarne granata M63 za 37mm top	88.400	88.400		
103.	Pancirno-obeležavajuća granata M51 za top 37mm	25.200	25.200		
104.	Vežbovno zrno M63 za top 37 mm	32.400	32.400		
105.	Trenutno obeležavajuća M54 za top 37mm	34.000	34000		
106.	Pancirno obelaža- Vajuća M59 za top 37 mm	4.000	4.000		
107.	Pancirno obeležavajuća M81 za PA top 40 mm	169.600	74.632	94.968	
108.	Udarne obeležavajuća MK2 za PA top 40mm	693.500	693.500		
109.	Udarne granata M303 za PT top 57mm	71.000	87.352		16.352 više
110.	Pancirno obeležavajuća M86 za PT top 57mm	167.000	150.598	16.402	
111.	Udarne granata M306 za BT top 57 mm	96.200	96.327		127 više
112.	Kumulativna granata M307 za BT top 57mm	17.000	17.000	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
113.	Dimna granata M308 za BT top 57 mm	5.000	5.000		
114.	Udarna granata M309 Za BT top 75mm	193.800	193.800	-	
115.	Kumulativno obeležavajuća granata M307 za BT top 75 mm	95.500	67.292	28.208	
116.	Dimna granata sa belim Dimom M311 za BT top 75mm	25.000	25.000		
117.	municija za brdski Top 75mm	50.000	50.000	-	
118.	Udarna granata M42 Za top 76 mm	252.500	252.500		
119.	Pancirno obeležavajuća M62 za top 76 mm	116.100	116.100		
120.	Dimna granata sa belim dimom M12 za top 76mm	31.300	31.300		
121.	Podkalibarna granata M93 za top 76mm	32.800	32.800		
122.	Tempirana granata M42 sa upaljačem MT50 za top 76 mm	5.000	5.000		
123.	Udarna granata sa tempiranim upaljačem M71 za PA top 90 mm	229.300	229.300		
124.	udarna granata M71 za PA top 90 mm	240.800	240.800		
125.	Dimna granata sa belim dimom M313 za PA top 90 mm	18.800	18.800	-	
126.	Pancirano obeležavajuća M82 za AP top 90 mm	108.100	107.128	972	
127.	Udarna granata M1 za haubicu 105 mm	418.800	391.996	26.804	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
128.	Dimna granata sa belim dimom M60 za haubicu 105mm	49.700	49.700	-	
129.	Kumulativna granata M67 za haubicu 105 mm	41.500	12.400	29.100	
130.	Udarna granata M1 sa tempiranim upaljačem za haubicu 105 mm	62.700	44.234	18.406	
131.	Osvetljavajuća granata M314 za haubicu 105mm	20.700	20.700	-	
132.	Dimna granata M48 za haubicu 105 mm	14.900	14.900		
133.	Municija za haubicu 105 mm M3	157.300	157.300		
134.	Udarna granata M107 za haubicu 155mm M1	405.700	403.213	2.487	
135.	Udarna granata M107 sa tempiranim upalja- čem za haubicu 155mm M1	48.600		48.600	
136.	Dimna granata M116 sa tempiranim upaljačem za haubicu 155mm M1	8.200	5.400	2.800	
137.	Dimna granata M110 sa belim dimom za haubicu 155 mm M1	29.700	10.300	19.400	
138.	Dimna granata sa obo- jenim dimom M116 za haubicu 155 mm M1	4.000	4.000		
139.	Osvetljavajuća granata M118 sa tempiranim upaljačem za haubicu 155mm M1	18.600	4.100	14.500	
140.	Udarna granata M101 za top 155mm M2	61.700	46.000	15.700	
141.	Udarna granata M101 sa tempiranim upaljačem za top 155 mm M2	15.900	2.700	13.200	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
142.	Dimna granata sa belim Dimom M104 za top 155mmM2	4.900	2.900	2.00	
143.	Pancirna granata M112 za top 155mm M2	700	700		
144.	Udarna granata M206 za haubicu 203 mm	21.700	1.100	20.600	
145.	Most Floating 60 t.	3	3	-	
146.	Most Bailey	20	20	-	
147.	Kamion za most od 5 t.	90	90	-	
148.	kompresor na kamionu 210 CFM	202	202		
149.	Kran na kamionu od 10 i 20 t.	68	58	10	
150.	Prikolica od 10 t.za kran	45	45	-	
151.	Grejder motorizovani od 12'	42	23	19	
152.	Traktor /buldožer/ gusenični	97	97	-	
153.	Prikolica od 20 t.	67	67	-	
154.	Inžinjeriska radionica na kamionu	14	19	5	
155.	Gater cirkular	18	18	-	
156.	Motorna testera	161	161	-	
157.	Vanbrodski motor 22HP	91	91	-	
158.	Generator na prikolici 30 KV 120-208 V	4	4		
159.	Generator na saonici 30 KV 125-250 V	33	33		
160.	Prikolica od 2,5 t. jednoosovna	525	525		
161.	Minoistraživač SCR - 625	705	806	-	101 višak

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
162.	Most pontonski i stalni od 50 t.	3	3	-	
163.	Komplet za postavljanje mosta klase 60	3	3		
164.	Magljenici M3	26	26	-	
165.	Izviđački čamac za 5 ljudi	200	200	-	
166.	Jurišni čamac za 10 ljudi	300	300	-	
167.	Kompresor 315 CFM	6	6	-	
168.	Generator od 1,5 KW 115 do 120	100	100		
169.	Generator od 3 KW 120 V	35	35	-	
170.	Generator od 3 KW 120V, 2,5 KVA	8	8	-	
171.	Filter za vodu 1/4 GPM	100	100	-	
172.	Valjak /gumeni/ putni	12	12	-	
173.	Rijač - putni za mehanički pog	on 23	23	-	
174.	Agregat za akumulatore GED od 15 volti 133 amp.	15	15	-	
175.	Prikolica od 20 t.	20	20	-	
176.	Stanica za osvjetljavanje	111	111	-	
177.	Cilindrični upaljač	30.000	30.000	-	
178.	Plamenobacač M2A1	500	500	-	
179.	Skrejper ručni	18	18	-	
180.	Kamion specijalni airborne Balster 2,5 t.	12	12	-	
181.	Prikolica za kamion Balster od 2,5 t.	12	12	-	
182.	Remorker 27'	1	1	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
183.	Čistač snaga koji se montira na kamion na 2,5 t.	1	1	-	
184.	Čistač snaga koji se montira na traktoru	1	1	-	
185.	Putni valjak od 10 t. GED	8	8	-	
186.	Komplet za prečišćavanje vode br. 215 galona	33	33	-	
187.	Komplet za pečišćavanje vode br.3. od 35 galona	9	9	-	
188.	Komplet br. 1 za ispitivanje vode	61	61	-	
189.	Radio stanica SCR 193	59	59	-	
190.	IP za kamion od 3/4 t.	68	66	2	
191.	Radio stanica SCR -300	911	911	-	
192.	Radio stanica SCR-399	10	10	-	
193.	Radio stanica SCR 506	24	24	-	
194.	IP za kamion 1/4 t.	24	24	-	
195.	Radio stanica SCR 508	399	395	4	
196.	IP za oklopni automobile M 8	26	26	-	
197.	IP za kamion 1/4 t.	2	2	-	
198.	IP za izviđačka kola M3A1	10	10	-	
199.	IP za srednji tenk M4A3	91	105	-	
200.	IP za srednji tenk M 47	146	146	-	
201.	Radio stanica SCR - 509	64	64	-	
202.	Radio stanic SCR - 510	558	570	-	
203.	IP za samohodni top M36	389	208	181	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
204.	IP za samohodnu hau- bicu M7	56	56	-	
205.	Radio stanica SCR -528	1.006	1.007	-	
206.	IP za oklopni automobil M8	189	189	-	
207.	IP za izviđačka kola M2A1	107	107	-	
208.	IP za srednji trenk M4A3	494	494	-	
209.	IP za srednji tenk M47	169	189	-	20 višak
210.	IP za tenk za zvlačenje M32	25	25	-	
211.	IP tenk za izvlačenje M74	24	24	-	
212.	Radio stanica SCR 543	54	54	-	
213.	Radio stanica SCR 608	182	178	4	
214.	IP za kamion od 1/4 t.	17	-	17	
215.	IP za kamion 3/4t.	58	58	-	
216.	IP za izviđačka kola M3A1	13	13 -		
217.	IP za samohotku M18	90	-	90	
218.	Radio stanica SCR -609	962	944	18	
219.	Radio stanica SCR-610	1.018	1.167	-	149 višak
220.	IP za kamion 3/4 t.	208	208	-	
221.	IP za izviđačka kola M3A1	24	24	-	
222.	IP za kamion 1/4 t.	533	533	-	
223.	IP za kamion 1,5 t.	40	40	-	
224.	IP za samohodku M36	10	10	-	
225.	IP za samohotku M18	240	240	-	
226.	Radio stanica SCR-619	146	16	130	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
227.	Radio stanica SCR-694	2.361	2.361	-	
228.	IP za kamion od 1/4 t.	488	462	26	
229.	IP za kamion 3/4t.	204	-	204	
230.	IP za izviđačka kola M3A1	60	-	60	
231.	IP za opštu namenu	543	-	543	
232.	Radio stanica AN/VRC- 3	910	855	55	
233.	IP za srednji tenk M4A3	499	499	-	
234.	IP za srednji tenkM47	97	97	-	
235.	IP za samohotku M18	90	90	-	
236.	Radio prijemnik BC-603	29	29	-	
237.	Radio prijemnik SCR- 593	86	41	45	
238.	Unutrašnji telefonski uređaj AN/VI	A-1 846	593	253	
239.	3-kanalni telef.VF uređaj TC-21	23	23		
240.	4-kanalni telef. VF uređaj TC-22	22	22	-	
241.	Pretvarač poziva TA/182/U	136	136	-	
242.	Uređaj za prelaz sa dvožilnog na 4-žilni rad TC-33	6	6		
243.	Unutrašnji telef. uređaj RC-99	629	639	-	
244.	Teleprinter AN/PGC-1 EE 97 i 98	77	77	-	
245.	Meteorološka stanica AN/TMO -4	4	3	1	
246.	Prijemnik za radio sonde AN/TM-5	4	4		

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
247.	Radio relejni uređaj krajna Krajna stanica AN/TRC-3	28	28		
248.	Radio prijemnik BC-787	8	8	-	
249.	Radio relejni uređaj relejna stanica AN/TRC -4	24	24		
250.	Gumeni 4-žilni kabl CX-1065-G	2.110	2.110	-	
251.	Uređaj za zvučno izviđanje GR-8	9	9	-	
252.	Slušalice HS-33	1	1	-	
253.	Instrument za ispitivanje radio cevi I-177	162	189		27 višak
254.	Kamion za bušenje rupa za telefonske stubove K-44	7	7		
255.	Kamion za održavanje PT linija K-43	7	7		
256.	Pokretna radionica za opravku radara M30	4	4		
257.	Pokretna radionica za opravku radio opreme	19	19		
258.	Pokretna radionica za opravku žične opreme	15	15		
259.	Agregat PE-95	1	1	-	
260.	Agregat PE-162	428	428	-	
261.	Agregat PE-210	599	599	-	
262.	Meteorološka stanica SCN-12	3	3	-	
263.	Frekvenc metar SCR-211	106	106	-	
264.	Radio sonda AN/ANT-4	1.520	1.520	-	
265.	Instrument za ispitivanje linija AN/FCM-4	18	18		

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
266.	Rovin set AN/GMD-1	4	4	-	
267.	Radio teleprinter AN/ GRC-26	19	19	-	
268.	Uređaj za svetlosno izviđanje AN/GTC-1	9	9		
269.	Komplet alata TE-41	205	205	-	
270.	Komplet alata TE-50	38	38	-	
271.	Komplet alata TE-113	107	107	-	
272.	Komplet alata TE-114	33	33	-	
273.	Instrumnet za ispitivanje linija TS-27/TSN	20	20		
274.	Univerzalni instrument manji TS-297/U	164	164		
275.	Univerzalni instrument veći TS-352	230	230	11	
276.	Radar 3MK7	31	21	10	
277.	Poljski telefon. kabl. WD/TT	3.598	3.570	28	
278.	Aerometri HY-2	676	676	-	
279.	Radio prijemnik BC312	20	20	-	
280.	Radio prijemnik BC342	20	20	-	
281.	Radio prijemnik AN- GRR-5	14	14	-	
282.	Pojačivač za VF uređaj TC23	20	13	7	
283.	Pojačivač za radio rele- jni uređaj AN-8E/TRA-1	6	6	1	
284.	Prebacivač sa 2-žilnog na 4-žilni rad TA-255/ TT	13	13		
285.	Teleprinter centrala TC-3	21	21	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
286.	Telegrafski uređaj TH-1/ TCC-1	6	6	-	
287.	Agregat PU-107	4	8	-	
288.	Radar AN/TPS -1D	2	2	-	
289.	Radar AN/MP0-10A	2	2	-	
290.	Projektor AN/PEP-1	28	28	-	
291.	Generator smetnji u radio Saobraćaju AN/ URA-T-1B	4	4		
292.	Kablovski nastavci CX- 1512/U	341	250	91	
293.	Učionica za obuku rada na telefonu EE-94	20	20		
294.	Učionica za obuku rada na telefonu EE95	4	4		
295.	Uređaj za zvukovno izvidanje GR-	6 8	8	-	
296.	Prikolica sa agregatom PE95	2	2	-	
297.	Agregat PE-75	94	43	51	
298.	Projektor PH -222	37	37	-	
299.	Projektor PH637/PFP	6	6	-	
300.	Magnetofon RD-31	8	8	-	
301.	Uređaj za određivanje azimuta RD-54/TP	2	2		
302.	Alat za vulkanizera TE-55	29	29	-	
303.	Alat TT-17/FMO-1	1	1	-	
304.	Oscilator TS-65/PMO-1	1	1	-	
305.	Istrument TS-172/UP	2	2	-	
306.	Istrument za ispitivanje Kapaciteta TS-415/U	4	4		

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
307.	Istrument za ispitivanje elektr. polja TS-481/U	2			
308.	Istrument za ispitivanje elektr. polja TS-579/U	2	2		
309.	Test Set AN/MPM-26	1	-	1	
310.	Barut u tonama	2.000	1.965	35	
311.	TNT u tonama	100	100	-	
312.	Upaljača	50.000	50.000	-	
313.	Urološka kalube	3.000	3.000	-	
314.	Pamuk br. 1	10.000	10.000	-	
315.	Rukavice razne	40.000	40.000	-	
316.	Igla raznih dimenzija	19.500	19.500	-	
317.	Kardiografski papir	200	200	-	
318.	Radiograf prenosni poljski	10	10		
319.	Garnitura hiruških instrumenata	250	250		
320.	Razni hiruški noževi	4	4	-	
321.	Garniture instrumenata za obdukciju	10	10		
322.	Previjališni komplet	190	190	-	

RATNO VAZDUHOPLOVSTVO

1.	Avion F- 84G/Tanderdžet/	225	167	58	
2.	Avion F-47D /Tanderbolt/	126	150	-	24 Viška
3.	Avion C-47/Trasportni/	20	20	-	
4.	Avion T-33/Mlazni školski	25	25	-	
5.	Avion RT33 /mlazni izvidački/	22	22	-	
6.	Avion F-86E /Sabre/	150	43	107	

Red. br.	Naimenovanje	prog- mova- no	Isporučeno	Nije isporučeno	Primebda
7.	Helikopter tipa S-51	10	10	-	
8.	Motor Hispano Suisa za domaći avion S-49	80	80		
9.	Motor Lycoming 0-435-1 za domaći školski avion "Aero -3"	500	500		
10.	Motor R-985-AN-1 za he- likopter S-51	27	19	8	
11.	Motor R-1830 - 90C za avion C-47	40	39	1	
12.	Motor R-2800 - 59 za Tand- erbolte	115	115	-	
13.	Siro mašina tipa F-47	150	150	-	
14.	Motor R-1340 - AN-1 za domaće avione "214" i "522"	210	210	-	
15.	Krilni rezervoari od 230 galona	490	-	490	
16.	krilni rezervoari od 120 galona	2390	500	1890	
17.	Kamion 1/4 tone 4x4 M-38	120	91	29	
18.	Kamion 3/4 tona 4x4 M-37	115	129	-	14 viška
19.	Kamion 2,5 tone 6x6 Cargo M-35 WO/W	350	355		5 višak
20.	Kamion od 2,5 tone 6x6 Cargo M-35 W-W	58	53	5	
21.	Traktor za vuču 5 t. 6x6 M-52 W/W	10	10		
22.	Prikolica 1/4 tone Cargo 2-W M-III	0 94	78	16	
23.	Prikolica 1,5 tona 2-WM-107	42	40	2	
24.	Prikolica 1,5 tona Cargo 2W M -105	94	94		
25.	Traktor za vuču 2,5 t. 6x6 M-48	90	93	-	3 višak

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Примедба
26.	Kamion 5t. 6x6 Dump WO/W M-51	30		30	
27.	Traktor za vuču 5 tona 6x6 M-52 WO/W	18		18	
28.	Prikolica 2,5 tona 2 točka F-2	36	-	2	
29.	Kamion 3/4 t. 4x4	2	-	2	
30.	Prikolica cisterna za benzin F-7	90	90	-	
31.	Prikolica cisterna za benzin F-6	36	36	-	
32.	Prikolica cisterna za benzin A-3	140	140	-	
33.	Požarna kola O-10	21	21	-	
34.	Vozilo za opsluživanje sa bombama M-6	24	24		
35.	Vozilo 2,5 tone 6x6 za posluživanje gorivom i mazivom L-6	56	56		
36.	Traktor za izvlačenje 6x6 M-246	18	15	3	
37.	Polu prikolica 12,5 t. 25 ft	16	7	9	
38.	Polu prikolica 12,5 t. 40 ft	16	16	-	
39.	Traktor 1b	58	58	-	
40.	Radionica vozila 2-W 2DT	12	12	-	
41.	Prikolica za posluđu bombama M-5	60	60	-	
42.	Požarna kola CL530	26	25	1	
43.	Vozila 2,5 t. 6x6 Van M-109	41	41		
44.	Radionica vozila For C-2	4	4	1	
45.	Čistač piste 3W, Mtd.	20	20	-	
46.	Traktor na izvlačenje 7,5 t. 6x6 C-2	16	14	2	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Primebda
47.	Prikolica za kiseonik	5	.	5	
48.	Mitraljez Cal 50, AN-M3	2889	2889	.	
49.	Municija za mitraljeze	23878	23897	-	19 višak
50.	Karike za municiju	720	720	-	
51.	Svetleća municija	2000	2000	-	
52.	Signalna sredstva	972	972	-	
53.	Upaljač za bombe AN-M11 4A1	525	500	25	
54.	Bombe od 500 lb.	500	500	-	
55.	Žica za osiguranje upaljača AN-M64 A1 TNT1	1200	1200		
56.	Upaljači za bombe AN-M103	2300	2200	100	
57.	Stabilizatori za bombe	1200	1200	-	
58.	Upaljač za bombe AN-M101 A2	1250	1160	90	
59.	Rakete SCAR 2,25 Inch	38520	33172	5348	
60.	Motor za okretanje raketa HVAR MK10	40000	40000		
61.	Upaljač za rakete HVAR	40000	40000	-	
62.	Stabilizator za rakete HVAR	25000	25000	-	
63.	Glava rakete HVAR	15000	15000	-	
64.	Utikači za rakete HVAR	20000	20000	-	
65.	Stabilizator za rakete HVAR	25000	25000		
66.	Uređaji za mešanje napalma	21	21	-	
67.	Bombe za žive ciljeve AN- M81	500	500		
68.	Upaljač za bombe AN100A2	525	500	25	
69.	Upaljač za bombe M146E3	1025	500	525	
70.	Bombe od 100 lb.	4000	4000	-	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Примедба
71.	Razorne bombe od 4.000 lb.	500	500	-	
72.	Svetleće bombe	500	500	-	
73.	Upaljač M23	23450	22700	750	
74.	Košuljice na napalm bombe	11720	8000	3720	
75.	Smeša za napalm M2	533	400	133	
76.	Upaljač za bombe M154E3	2050	2000	50	
77.	Upaljač za bombe M126 A1	4050	4000	50	
78.	Razne žice /A/W Assy/	4500	4500	-	
79.	Upaljač za bombe M173	23440	22700	740	
80.	Sklop stabilizatora za bombe	500	500	-	
81.	Rasprskavač AN-M13	4000	4000	-	
82.	Upaljač AN - M9	4050	4000	50	
83.	Bombe AN-M76	700	700	-	
84.	Priključci M115 A1	200	200	-	
85.	Upaljač AN-M5	724	700	24	
86.	Rasprskavač AN-M14	700	700	-	
87.	Sklop stabilizatora za bombe M116	500	500		
88.	Žice za osiguranje	590	500	90	
89.	JATO raketa	1500	1500	-	
90.	Stabilizatori za raketu HVAR M34	15000	15000		
91.	Radar AN/CPN /4 za instrumentalno slet.	1	1		
92.	Teški radari AN/FPS -8	3	3	-	
93.	Centrala /telefonska/ za teške radare AN/GTA-6	5	3	2	
94.	Radio uređaji AN/GRC-32	58	58	-	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Primebа
95.	Radar tipа AN/TPS-10D	14	14	-	
96.	Radar tipа AN/TPS -1D	20	20	-	
97.	Radio uređaji AN/TRC -4	28	28	-	
98.	Radio uređaji AN/TRC-3	49	49	-	
99.	Radio primač RC-256	2	2	-	
100.	. Radio uređaju /davači/ RC-257	2	2	-	
101.	Radio uređaji AN/ARC-3	600	600	-	
102.	Daleko pisači AN/PGC-1	66	66	-	
103.	Radio far AN/PPN -2	20	20	-	
104.	Radio urđaji SCR 624A	82	82	-	
105.	Daleko pisači TC-3	10	10	-	
106.	Telefoni TC-21	21	21	-	
107.	Radio far AN/URN-5	7	-	7	
108.	Telefoni E-8	272	302	-	30 višак
109.	Telef. centrala SB-86/TT	8	8	-	
110.	Radio prijemnika R-274/FRR	37	35	2	
111.	Radio stanica AN-GRC-26	20	15	5	
112.	Radio stanica AN/GRC-9	162	225	-	63 višак
113.	Radio prijemnika AN/GRR-5	236	236	-	
114.	Radio stanica SCR 274N	100	100	-	
115.	Tel. pretvarač poziva TT-33	40	40	-	
116.	Radio far AN/APN -12A	20	-	20	
117.	Slušalica HS-30	100	100	-	
118.	Teških pokretnih radara AN/MPS-11	2	2		
119.	Kabloveške glave CC-356	28	28	-	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Примедба
120.	Kablova CX-1065/gum./	720	720	-	
121.	Motalice za kabl. RL-26C	40	40	-	
122.	Leujzne motalice za kabl RL-35	232	231	1	
123.	Situacionih stolova MZ-26/PT	7	7	-	
124.	Telefonskih centrala SB-22/TT	40	40		
125.	Panoramskih pokazivača / izdvojenih/ AN/UPA-35	7	4	3	
126.	Situacione table /za operativne sale /AN/GSA-12	4	4		
127.	Radio predajnika AN/TRD-9	13	13	-	
128.	Radio prijemnika AN/TRR-7	13	13	-	
129.	Radio goniometra AN/TRD-9	13	13	-	
130.	Radio farova /zemaljskih/ TDD-5	7	7	-	
131.	Arktičkih tornjeva AB-313/SPS-8	3	3	-	
132.	Visokofrekvent. telef. Uređaj TC-37	25	20	5	
133.	Kupola za arktičke antene CW-353	3	3	1	
134.	Pozivni uređaji TA180/U	208	57	151	
135.	Četirikanalni VF uređaji AN/TCC-23	21	21		
136.	Radio stanica SCR-193	34	34	-	
137.	Radarski uređaji AN/MPN-11	1	-	1	
138.	Šator za radare S-80	4	4	-	
139.	Krajni te. uređaji	64	46	14	
140.	Dizalica od 3500 lb	19	19	-	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Primebda
141.	Dizalica od 6000 lb	26	26	-	
142.	Traktor od 2000 lb za vuču aviona	42	28	18	
143.	Građevinska dizalica od 20 tona	24	24	-	
144.	Trenažer za mitraljez	4	4	-	
145.	Trenažer za bombardovanje	7	7	-	
146.	Pokretna učionica za avione F-47	1	1	-	
147.	LINK treneri C-11B	8	8	-	
148.	LINK treneri AN/T-18	20	20	-	
149.	Meta za vučenje	2140	2140	-	
150.	Pokretna učionica za avion F-84G	1	1		
151.	Avion kaptiver /za obuku/ F-84G	1	1		
152.	Vazduš. kompresora	20	17	3	
153.	Kino-projektora od 16 mm	8	8	-	
154.	Ambulantnih kola	17	16	1	
155.	Oprema za pregled pilota	1	1	-	
157.	Svetlos. linija za sletno poletanje sta	ze 8	7	1	
158.	Meteoroloških stanica	4	4	-	
159.	Gumeni čamci za 1 čov.	846	672	174	
160.	Obrtni svetlosni par	0	12	-	2 višak
161.	Pokretne meteo-radio stanice SMC-1A	1	1		
162.	Meteo-balona	4000	4000	-	
163.	Žice WD-1	4000	4000	-	
164.	Meteo-stanice tipa BC	15	15	-	

Red. br.	Naimenovanje	програ- мовано	Isporučeno	Nije isporučeno	Примедба
165.	Meteo-stanice C,B	15	15	-	
166.	Pilotskih šlemova P-3	1129	1218	-	89 višak
167.	Gumeni čamci za 6 ljudi	40	19	21	
168.	Boca za kiseonik	681	681	-	
169.	Pojasevi za spasav.	846	455	391	
170.	Anti -G odela	681	329	352	
171.	Komplet crteža za obuku pilota	1	1	-	
172.	Meteo - radio sonde AN/AMT-4	4208	4200	8	
173.	Kablova CX1626	90	90	-	
174.	Meteo - radio uređaji za ispitivanje visin. atmosfere	3	4	-	1 višak
175.	Primač za radio sonde AN/EMQ-2	4	4		
176.	Maske za kiseonik	842	842	-	
177.	Podizač bombi od 4000 lb	16	16	-	
178.	Generatori za SCR-575	4	4	-	

RATNA MORNARICA

1.	Patrolni brod od 400 t.	1	1	-	
2.	Minolovci od 400 t.	3	3	-	
3.	Minolovci od 137 t.	4	-	4	
4.	Dubinomeri	38	38	4	
5.	Žiro kompasi	87	87	-	
6.	Mitraljezi 12,7 mm jednocevn	201	201		
7.	Mitraljezi 12,7 mm dvocevn	104	104		

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
8.	PAT 20 mm jednocevni	352	352	-	
9.	PAT 40 mm jednocevni	113	113	-	
10.	PAT 40 mm dvocevni	3	3	-	
11.	PAT 40 mm četvocevni	1	1	-	
12.	PAT 76 mm	66	66	-	
13.	. 127 mm top	4	4	-	
14.	Reaktivni bacač	126	126	-	
15.	Bombe za reaktivni bacač / hilj./	23.0	23.0		
16.	Municija 12,7 mm /hilj./	1.059.0	.059.0	-	
17.	Municij za 20 mm /hilj./	768.0	768.0	-	
18.	Municija 40 mm /hilj./	155.0	155.0	-	
19.	Municija za 76 mm /hilj./	17.8	13.8	4.0	
20.	Municija 127 mm /hilj./	3.9	3.9	-	
21.	Artilj erijski direktori	11	11	-	
22.	Artilj erij ski računari	15	15	-	
23.	Brodski reflektori	26	26	-	
24.	Torpedni aparat	1	1	-	
25.	Razne minolovke	54	54	-	
26.	Protivpodmornički bacači	136	136		
27.	Bombe za PP bacač	20.535	20.535	-	
28.	Podvodni lokatori	36	36	-	
29.	Podvodni šumosmerač	10	-	10	
30.	Radio predajnici	21	21	-	
31.	Primopredajnici	49	49	-	
32.	Radioprimopredajnici	310	310	-	

Red. br.	Naimenovanje	progra- movano	Isporučeno	Nije isporučeno	Primedba
33.	Raznih radara	79	79	-	
34.	Uređaj za legitimisanje	244	224	-	
35.	Gonimeter-pronalazač smera	1	1		
36.	Raznih motora	194	194	-	
37.	Raznih sisaljki	186	186	-	
38.	Sinhro pojačivač	1	1	-	
39.	Pretvarač kursa	1	1	-	
40.	Ponavljači kompasa MK14	38	38	-	
41.	Motor-generatora za kompas MK14	2	2		
42.	Korektor širine za kompas MK14	1	1	-	
43.	Pojačivač komponente kursa	1	1	-	
44.	Davač tačke osvetljenja	1	1	-	
45.	Talasonera	3	3	-	
46.	Batitermograf	1	1	-	

Ivan LAKOVIĆ

Major General Branislav Barjaktarević,
US MILITARY AID TO YUGOSLAVIA

Archive of the Serbian Armed Forces, II Administration of the General Staff of
YPA, Unsorted documentation, box No. 21, folder III, R-3

Summary

This report on US military aid to Yugoslavia from 1951 through 1957, authored by Maj. Gen. Branislav Barjaktarević, the chief of the Yugoslav department for receipt of military aid, is preserved at the Archive of the Serbian Armed Forces

in Belgrade. It brings a general overview of the planning, programming, deliveries, contents, and execution of the program of military assistance provided by the US to Yugoslavia during the fifties. The attention was dominantly paid to the overall disposition and allocation of the military materiel throughout branches of Yugoslav armed forces, education, and training of the Yugoslav officers and NCOs, control visits to the units and institutions of the Yugoslav People's Army (YPA), as well as the composition and activities of the American Military Assistance Staff - US' military-administrative body assigned with conducting the planning, administrative and logistic domain of the whole activity. The document contains a comprehensive list of programmed, delivered, and undelivered material within the program, along with its financial value, which is of utmost importance for the researchers trying to decipher the scale, role, and importance of the program of US military aid to Yugoslavia as the one of the highlights of political cooperation among the two countries during the Cold War. It is also one of the rare documentary testimonies of the material needs of the YPA since the programming and delivery of these items have represented the major leap toward its modernization.